

MÅ JORDEN FLYTTES?

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Flytning af jord kan kræve anmeldelse til kommunen og i nogle tilfælde tilladelse fra kommunen.

Af og til har man behov for at flytte jord. Det kan være til eller fra sin ejendom, eller blot inden for ejendommen. Alt efter jordens beliggenhed og status kan det kræve anmeldelse og i visse tilfælde også tilladelse.

I denne artikel gennemgås de relevante regler for flytning af jord i landzone. Det bemærkes dog, at der i det væsentligste gælder samme regler ved flytning af jord i byzone.

Generelt

Når man flytter jord, skal man iagttage forskellige love. Den primære er [jordforureningsloven](#)^[i], men [planloven](#)^[ii], [naturbeskyttelsesloven](#)^[iii], [miljøbeskyttelsesloven](#)^[iv] og [råstofloven](#)^[v] kan også være relevante.

- **Jordforureningsloven:** Jordforureningsloven er relevant, når man flytter forurenede jord eller jord, som må antages at være forurenede. Der skal ske anmeldelse til kommunen, inden man flytter jorden.
- **Planloven:** Planlovens krav om landzonetilladelse skal iagttages, hvis der er tale om flytning af store mængder jord.
- **Naturbeskyttelsesloven:** Hvis jorden flyttes fra / til beskyttede områder, skal der søges dispensation efter naturbeskyttelsesloven.
- **Miljøbeskyttelsesloven:** Der kan være krav om at iagttage de affaldsregulativer, som udstedes af kommunerne med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven, hvis man flytter jord, som ikke omfattes af jordforureningsloven. Desuden skal miljøbeskyttelseslovens generelle regler iagttages, hvis man overvejer at tilføje jord, som indeholder forurenende stoffer.
- **Råstofloven:** Hvis jorden sælges og oparbejdes til råstofmæssige formål, skal der indhentes tilladelse efter råstofloven. Hvis der sker egentlig indvinding til privat brug, og den overstiger 200 m³ råstoffer årligt, skal der ske anmeldelse.

Nedenfor er reguleringen gennemgået nærmere.

Jordforureningsloven

Efter jordforureningsloven skal der ske anmeldelse af flytning af jord, som er forurenede, eller som må antages at være forurenede.

De konkrete tilfælde, som kræver forudgående anmeldelse fremgår af [jordflytningsbekendtgørelsens § 2\[vi\]](#), og er følgende:

- 1) Flytning af jord, der er forurenede, bort fra den ejendom, hvor den er opgravet.
- 2) Flytning af jord bort fra en kortlagt ejendom, hvor den er opgravet.
- 3) Flytning af jord bort fra en kortlagt del af en ejendom, hvor den er opgravet.
- 4) Flytning af jord bort fra et areal, som anvendes som offentlig vej, hvor den er opgravet.
- 5) Flytning af jord bort fra en ejendom, der er omfattet af områdeklassificering, hvor den er opgravet.
- 6) Flytning af jord bort fra et godkendt modtageanlæg for jord.

Ad 1) Flytning af forurenede jord

Hvis man som lodsejer ved, at den jord, som man ønsker at flytte, er forurenede, skal flytningen anmeldes til kommunen. Kendskabet til forureningen kan skyldes, at man selv har konstateret den eller også, at den lokale region har gjort opmærksom på forureningen. Regionerne har pligt til at give besked om forurenede jord til den enkelte lodsejer, hvis regionen ved, at lodsejerens jord er forurenede, og forureningen ikke er kortlagt, jf. jordforureningslovens § 70, stk. 3 (se nedenfor om kortlagte ejendomme).

Det bemærkes, at pligten til at anmelde efter denne bestemmelse kun gælder, hvor jorden flyttes uden for ejendommens grænse. Hvis jorden flyttes inden for ejendommen, er der altså ikke pligt til at anmelde efter bestemmelsen. Der kan dog være pligt til anmeldelse efter nr. 3, hvis en del af ejendommens jord er kortlagt, og flytningen kan kræve tilladelse / dispensation efter den øvrige lovgivning, f.eks. landzonetilladelse, dispensation fra naturbeskyttelsesloven mv.

Ad 2) Flytning af jord bort fra en kortlagt ejendom, hvor den er opgravet

Hvis man ønsker at flytte jord fra en kortlagt ejendom, skal det anmeldes til kommunen

Begrebet "kortlagt ejendom" dækker over, at regionerne foretager kortlægning af forurenede arealer. Arealerne kortlægges på enten vidensniveau 1 (V1) eller vidensniveau 2 (V2).

Vidensniveau 1 (V1) bruges, hvor der er kendskab til aktiviteter, som kan have forårsaget forurening på arealet, jf. § 4 i jordforureningsloven.

Jordbrugsmæssig drift

Den almindelige jordbrugsmæssige spredning af slam, gødning og pesticider m.v. giver ikke anledning til at kortlægge landbrugsjord som forurenede, jf. jordforureningslovens § 2, stk. 3, hvorefter denne, lovlige drift, ikke omfattes af loven.

Hvis der derimod er tale om forurening som følge af spild eller nedgravning af kemikalier, vil det være omfattet af

Vidensniveau 2 (V2) bruges, hvis der faktisk er dokumentation for jordforurening på arealet, jf. § 5 i jordforureningsloven.

loven.

På Danmarks Miljøportal (<http://arealinformation.miljoportal.dk/distribution/>) kan man se de kortlagte områder, og på regionernes hjemmesider kan man hente jordforureningskort for de enkelte matrikler (dog ikke for alle kommuner i Region Hovedstaden). Hvis man ønsker yderligere oplysninger, kan det anbefales at kontakte regionerne, da de ofte ligger inde med dokumentation for kortlægningen i form af rapporter om ejendommens historik, analyser af jorden mv.

Ligesom for nr. 1 gælder pligten til at anmelde efter bestemmelsen kun, hvor jorden flyttes uden for ejendommens grænse. Hvis jorden flyttes inden for ejendommen, er der altså ikke pligt til at anmelde efter bestemmelsen, men det kan der i stedet være efter nr. 3 hvis en del af ejendommens jord er kortlagt, og flytningen kan desuden kræve tilladelse eller dispensation efter den øvrige lovgivning.

Ad 3) Flytning af jord bort fra en kortlagt del af en ejendom, hvor den er opgravet

Som nævnt ovenfor ad 2, er der pligt til at anmelde flytning af jord fra kortlagte ejendomme. Kortlægningen omfatter i nogle tilfælde kun en del af ejendommen. Hvis det er tilfældet gælder anmeldelsespligten, når man vil flytte jord væk fra den kortlagte del. Hvis man kan holde jorden inden for ejendommen men ønsker at lægge jorden på den ikke kortlagte del af ejendommen, har man derfor pligt til at anmelde dette til kommunen.

Hvis man blot flytter jorden inden for den kortlagte del, er der ikke pligt til anmeldelse. Man skal dog være opmærksom på, om flytningen kræver tilladelse efter den øvrige lovgivning.

Ad 5 Flytning af jord bort fra en ejendom, der er omfattet af områdeklassificering, hvor den er opgravet.

Al jord i byzone er som udgangspunkt områdeklassificeret, dvs. klassificeret som jord, der kan være lettere forurenet, jf. jordforureningslovens § 50a, stk. 1. Desuden kan kommunen inddrage større sammenhængende områder uden for byzone i områdeklassificeringen, hvis kommunen ved, at det er lettere forurenet.

Hvis man ønsker at flytte jord fra et områdeklassificeret område, skal det anmeldes til kommunen.

Områdeklassificeringen fremgår af [Danmarks Miljøportal](#) og kan også findes på den enkelte kommunes hjemmeside.

Som for punkterne 1 og 2 gælder bestemmelsen kun, hvor jorden flyttes uden for ejendommens grænse. Hvis jorden flyttes inden for ejendommen, er der altså ikke pligt til at anmelde efter bestemmelsen, men det kan der i stedet være efter nr. 3, hvis en del af ejendommens jord er kortlagt. Flytningen kan desuden kræve tilladelse efter den øvrige lovgivning, såsom landzonetilladelse, dispensation fra naturbeskyttelsesloven mv.

Ad 4) og 6)

Punkterne 4 og 6 vedrører flytning af jord fra offentlig vej og modtageanlæg og behandles derfor ikke nærmere i denne artikel.

Hvem skal anmelde?

I praksis skal alle, der er involveret i flytning af jord enten anmelde jordflytning eller sikre sig at en anden har gjort det. Pligten til anmeldelse påhviler således den, der foranstalter flytning af jorden (ejereren, brugeren eller bygherren) eller den, som faktisk flytter jorden (f.eks. entreprenøren), jf. jordflytningsbekendtgørelsens § 4, stk. 2.

Frister

Jordflytningen må tidligst foretages 4 uger efter anmeldelsen er modtaget af kommunen. Man kan dog flytte jorden inden, hvis man flytter den til et godkendt modtageanlæg, som har godkendelse til at kunne modtage jord med det forureningsindhold, som jorden har, ligesom flytning af mindre end 1 m³ jord kan ske til godkendt modtageanlæg. Tilsvarende har man i akutte tilfælde mulighed for at flytte jorden inden 4 ugers fristens udløb. Se jordflytningsbekendtgørelsens §§ 6 og 7 for yderligere information

Pris ved placering af jord på modtageanlæg

Hvis du ønsker at køre jorden til et modtageanlæg, bør du altid undersøge prisen inden. Prisen kan variere fra modtageanlæg til modtageanlæg. Prisen varierer også, alt efter om du selv har fået analyseret jorden inden levering, eller om du overlader det til modtageanlægget. Som oftest er det billigere selv at få analyseret jorden for at fastslå dens kategori, inden den transporteres til et modtageanlæg.

Analysekrav

Hvis man har pligt til at anmelde en jordflytning, skal man sikre sig, at jorden er analyseret og kategoriseret inden flytningen eller – hvis flytningen foretages til et godkendt modtageanlæg – sikre sig, at modtageanlægget foretager analysen og kategoriseringen, jf. jordflytningsbekendtgørelsens § 10

Ved kategoriseringen inddeles jorden i tre kategorier.

- 1) Kategori 1: Jorden betragtes generelt som uforurenet, men kan ikke bruges frit i alle sammenhænge. Der kan fx være skærpede krav ved deponering i naturområder eller på landbrugsjord.
- 2) Kategori 2: Jorden betragtes som lettere forurenet.
- 3) Kraftigere forurenet jord: Jorden klassificeres af kommunen og behandles i henhold til kommunens affaldsregulativ. Inddelingen følger af affaldsbekendtgørelsens bilag 3, og der er nærmere redegjort for den i [Miljøstyrelsens Orientering til kommunerne om ny jordflytningsbekendtgørelse af 8. oktober 2007](#), afsnit 1.5.3.

Inden for arealer omfattet af en områdeklassificering (se ovenfor om begrebet) kan kommunen udpege dele som enten kategori 1 eller kategori 2 jord. Det indebærer, at man ikke behøver at foretage analyser inden flytningen af jorden for at fastslå dens kategori (da den er foretaget på forhånd af kommunen). Flytningen af jorden skal dog fortsat anmeldes til kommunen.

Planloven

Hvis man i landzone fjerner eller tilføjer jord i store mængder, kræver det en forudgående

landzonetilladelse. Eksempelvis fastslog Naturklagenævnet i afgørelse af 12. juni 2008 i j.nr. NKN-31-00880, MAD 2008.1183, at terrænregulering af et landbrugsareal ved påfyldning af ca. 1 meter ren jord måtte betragtes som ændret anvendelse, der krævede landzonetilladelse.

Terrænregulering, der sker ved mindre opfyldninger af landbrugsjord, kræver derimod ikke landzonetilladelse, hvis opfyldningen har til formål at forbedre landbrugsdriften, og arbejderne ikke medfører, at arealer udtages fra omdrift i længere tid. Hvis arealet udtages fra omdrift i længere tid, kan det efterlade det indtryk, at jorden ikke er blevet tilført af hensyn til driften, men at der reelt er sket deponering af jorden. Hvis jordlodet reelt bruges til deponering, er det en ændret anvendelse, som kræver landzonetilladelse. For yderligere oplysninger se MAD 2009.3111 (Naturklagenævnets afgørelse af 13. november 2009, j.nr. NKN-33-02552, NKN-131-00420).

Landzonetilladelsen søges ved kommunen.

Hvis området omfattes af en lokalplan, kan muligheden for terrænregulering være reguleret i planen, jf. planlovens § 15, stk. 2, nr. 10. Hvis det er tilfældet, skal lokalplanen overholdes ved en eventuel terrænregulering. Alternativt skal man søge kommunen om dispensation fra lokalplanen, jf. planlovens § 19.

Naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 indeholder et forbud mod tilstandsændringer af de beskyttede naturtyper, dvs. søer, vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge, overdrev mv.

Hvis man eksempelvis ønsker at køre jord på en beskyttet mose, er det en tilstandsændring af mosens, som kræver dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Naturbeskyttelseslovens beskyttelseslinjer i forhold til kyster, søer og åer og fortidsminder indeholder også forbud mod tilstandsændringer / ændringer i terrænet inden for de beskyttede områder. Se naturbeskyttelseslovens §§ 15, 16 og 18 for yderligere oplysninger om beskyttelsens indhold.

Tilsvarende kan jordtilførsel eller fjernelse inden for natura 2000-områder være anmeldelsespligtigt efter naturbeskyttelseslovens kapitel 2a.

Hvis du vil vide mere om naturbeskyttelsesloven, kan du med fordel se på landbrugsinfos miljøside, <https://www.landbrugsinfo.dk/Miljoe/Sider/Startside.aspx>

Miljøbeskyttelsesloven

Når jord flyttes, reguleres det primært af jordforureningsloven (som nævnt indledningsvis) og jordflytningsbekendtgørelsen. Jordflytningsbekendtgørelsen har dog også hjemmel i miljøbeskyttelsesloven (§ 45, stk. 2). Reguleringen efter miljøbeskyttelsesloven er derfor – langt hen ad vejen – sammenfaldende med reguleringen efter jordforureningsloven.

Dog kan der være tilfælde, hvor flytning af jord ikke omfattes af jordflytningsbekendtgørelsen, men hvor flytning alligevel kan indebære visse risici grundet selve jordens sammensætning.

Det mest relevante eksempel er den situation, hvor jord må betragtes som uforurenede, men har et naturligt høj indhold af tungmetaller, f.eks. zink. Hvis jorden heller ikke er kortlagt eller omfattet af en områdeklassificering, falder den uden for jordflytningsbekendtgørelsens anvendelsesområde.

Denne slags jord kan imidlertid betragtes som affald og dermed være omfattet af de kommunale affaldsregulativer, som udstedes med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven. Se eventuelt bilag 7 i [affaldsbekendtgørelsen\[vii\]](#), som fastætter kravene til de kommunale regulativer i forhold til erhvervsaffald.

Da affaldsregulativerne vedtages af de enkelte kommuner, henvises – for yderligere information om flytning af denne type jord – til den relevante kommune og dennes affaldsregulativ for erhvervsaffald.

Hvis man ovevejer at tilføre jord, som kan være forurenede, skal man være opmærksom på de generelle regler i miljøbeskyttelsesloven om behandling af materialer og stoffer. Især miljøbeskyttelseslovens § 19 er relevant, da den stiller krav om tilladelse til udledning eller oplag af produkter og materialer, som kan forurene grundvand, jord og undergrund. Der henvises til [Miljøstyrelsens Orientering til kommunerne om ny jordflytningsbekendtgørelse af 8. oktober 2007](#), afsnit 2.3.

Hvis man overholder anmeldelseskravet i jordflytningsbekendtgørelsen, vil man dog næppe komme til at handle i strid med miljøbeskyttelsesloven, da kommunerne netop skal påse, at jorden flyttes til godkendte modtageanlæg eller anvendes til godkendte projekter. For et fuldt overblik over, hvor jorden lovligt kan flyttes hen, henvises til afsnit 3.2 i den førnævnte orientering fra Miljøstyrelsen.

Råstofloven

Råstofloven gælder indvinding af råstoffer. Som udgangspunkt vil loven derfor ikke være relevant, når man flytter jord som led i et byggeprojekt eller lignende. Udgangspunktet fraviges, hvis overskudsjorden sælges og oparbejdes til egentlige råstofmæssige formål, jf. afgørelsen MAD 1998 1498. I den situation er der tale om erhvervsmæssig indvinding, og man skal indhente tilladelse fra regionen, jf. råstoflovens § 7, stk. 1.

Hvis der er tale om egentlig indvinding til private formål, er der krav om anmeldelse, når indvindingen overstiger 200 m³ årligt, jf. råstoflovens § 7, stk. 2.

Der kan findes yderligere vejledning i Naturstyrelsens vejledning nr. 10149 af 3. september 2012, "[Administration af råstofloven](#)".

Sammenfatning

Når man flytter jord, skal man som nævnt indledningsvis iagttage en række love.

Det er kommunerne, som er myndighed på alle lovområderne, og et relevant spørgsmål er derfor, om man blot kan nøjes med at anmelde en jordflytning efter det ene regelsæt.

Her er det korte svar nej.

Man kan ikke forvente, at en kommune ved anmeldelse af en jordflytning efter jordflytningsbekendtgørelsen også er opmærksom på, om jordflytningen eksempelvis kræver landzonetilladelse.

Ved anmeldelse af jordflytninger efter jordflytningsbekendtgørelsen udfyldes et skema, som udelukkende vedrører jordens tilstand / klassifikation.

Man skal derfor selv være opmærksom på, om jordflytningen i sig selv kan være i strid med planloven eller naturbeskyttelsesloven og indhente de fornødne tilladelser / dispensationer, inden jordflytningen

igangsættes.

[i] Lov nr. 370 af 2. juni 1999 om forurennet jord (Jordforureningsloven)

[ii] Bekendtgørelse nr. 587 af 27. maj 2013 (Planloven)

[iii] Bekendtgørelse nr. 951 af 3. juli 2013 af lov om naturbeskyttelse

[iv] Bekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010 af lov om miljøbeskyttelse

[v] Lovbekendtgørelse nr. 1585 af 10. december 2015 om råstoffer

[vi] Bekendtgørelse nr. 1479 af 12. december 2007 om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord med efterfølgende ændringer

[vii] Bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012 om affald

© 2021 - SEGES Projektsitet